

Příčinou úhynu ryb v Odře byl nedostatek kyslíku

4.8.2023 - | Česká inspekce životního prostředí

Příčinou úhynu ryb na řece Odře, ke kterému došlo v minulém týdnu, byl nedostatek kyslíku ve vodním toku v důsledku extrémních hydrometeorologických podmínek.

Výsledky přinesly laboratorní rozbor, důkladná analýza a intenzivní prošetření události expertů ze strany několika institucí. Cizí zavinění je tak zcela vyloučeno. Rovněž byly na základě hydrobiologických rozborů vzorků vod vyloučeny obavy z výskytu a rozmnožení zlativky zvané také „zlatá řasa“ - *Prymnesium parvum*, která při vyšším výskytu způsobuje úhyn ryb. Celkový úhyn ryb se podle dostupných informací (především z polské strany) odhaduje na jednu tunu.

V pondělí 24. 7. 2023 prošla Ostravskem intenzivní přivalová srážka, kdy během cca půl hodiny spadlo 25–35 mm srážek na metr čtvereční, přičemž první lokální intenzivní srážky se v této oblasti objevily již 21. 7. 2023. V jejich důsledku došlo k odlehčování jednotných kanalizací a k výplachům dlouhodobých sedimentů z kanalizací a ke splachům z polí a zpevněných ploch. Česká inspekce životního prostředí (dále jen ČIŽP) obdržela hlášení o úhynu ryb na Odře na hraničním profilu Chaňupki-Starý Bohumín dne 26. 7. 2023. Spolu s Českým rybářským svazem (ČRS) a správcem toku ČIŽP předpokládá, že změnou odtokových poměrů, teplot a nárazovým přísunem organického znečištění došlo v tocích k přechodnému výraznému snížení obsahu kyslíku, který vedl k selektivnímu úhynu citlivějších říčních ryb. Podle ČRS zůstaly nedotčeny populace cejnů a kaprů (uhynuly ostroretky, oukleje, parmy aj.). Uhynulé ryby pak byly po zvýšení průtoku v jejich počátečním rozkladu několik dnů vyplavovány a splavovány níže po toku k polské hranici.

Při rozsáhlém šetření spolupracovala ČIŽP s Hasičským záchranným sborem ČR, vodoprávním úřadem, správcem povodí Odry, Českým rybářským svazem (ČRS), rybářskou stráží, ORP Bohumín a správcem kanalizací OVAK.

Celkem bylo odebráno přes 20 vzorků vody, proměřen obdobný počet profilů, odebrány vzorky ryb a zkontrolovány desítky výpustí.

Z pitevního vyšetření ryb vyplynulo, že důvodem úhynu ryb bylo kolísání rozpuštěného kyslíku pod hranicí fyziologické potřeby.

Správce povodí předložil kontinuální data (množství rozpuštěného kyslíku, teplota a vodivost z analyzátorové stanice v Bohumíně) za období od 22. 7. 2023 do 30. 7. 2023 a k naměřeným datům uvedl, že měření je kontinuální a odběr vody do analyzátorové stanice je u dna řeky Odry. Z naměřených dat je patrné, že po přivalových deštích v Ostravě došlo k výraznému poklesu obsahu rozpuštěného kyslíku ve vodním toku (VT) Odry, kdy obsahy množství rozpuštěného kyslíku v různém časovém odstupu se pohybovaly těsně nad 0 mg/l. Z naměřených dat je dále patrné, že ve VT Odry došlo dne 26. 7. 2023 k výraznému poklesu teploty o cca 10°C za 15 min.

V rámci šetření dále ČIŽP zjistila v ostravském přítoku Odry Černém příkopu (potoku) masivní výskyt odpadních vod splaškového charakteru a souvisejících sedimentů, které podléhaly anaerobnímu rozkladu, a obsah kyslíku se pohyboval v tomto toku pouze v rozmezí 0,5–3 mg/l. Do Černého příkopu jsou zaústěna velká odlehčení splaškové kanalizace z velké části Ostravy. Inspekce proto následně

provedla dne 27. 7. 2023 šetření v ústřední čistírně odpadních vod, zda nemohlo dojít k poruše a nedovolenému vypouštění (odlehčování) odpadních vod. Toto podezření se nepotvrdilo a předpokládaným zdrojem splaškového znečištění jsou řádné bezpečnostně-gravitační přepady na městské splaškové kanalizaci zaústěné do Černého příkopu a následný pohyb anaerobně zahnívajících sedimentů související s přívalovými srážkami.

<https://www.cizp.cz/aktuality/pricinou-uhynu-ryb-v-odre-byl-nedostatek-kysliku>